

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVI NR. 35

Vineri,
26
AUGUST
2016

De la Moinești,
la Zürich – 100 de ani
de DADAISM

Primul congres
național al istoricilor
români, la Cluj

Cărți și poezii
la Festivalul Pogăcițelor
din Chitighaz

Calendar ortodox

- 29 august, luni (+) Tăierea Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Sf. Cuv. Teodora
- 30 august, marți, (+) Sf. Ier. Varlaam, Mitropolitul Moldovei și Sf. Cuv. Ioan de la Râșca și Secu, ep. Romanului;
- 31 august, miercuri, Așezarea în raclă a cinstitului brâu al Maicii Domnului; Sf. Mc. Andrei, Iraelie, Faust și Mina
- 1 septembrie, joi, (+) Sf. Cuv. Dionisie Exiguul; Sf. Cuv. Simeon Stâlpnicul și Marta, mama sa; Sf. 40 de Mucenițe din Adrianopol (Începutul anului bisericesc)
- 2 septembrie, vineri, Sf. Mc. Mamant; S. Ier. Ioan Postitorul, Patr. Constantinopolului
- 3 septembrie, sâmbătă, Sf. Mc. Antim, Ep. Nicomidiei; Sf. Cuv. Teoctist
- 4 septembrie, duminică, Sf. Mc. Vavila, Ep. Antiohiei; Sf. Prooroc Moise; Sf. Mc. Petroniu. Duminica a XI-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv)

Ședință de lucru la Autoguvernarea pe Țară

În ziua de marți, 23 august, și-a ținut următoarea ședință de lucru Adunarea generală a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Ședința condusă de președintele *Tiberiu Juhasz* a cuprins următoarele teme: modificarea prevederii bugetare a ATRU și a instituțiilor administrate de ATRU pe anul 2016; alegerea unui nou membru în Comisia de Învățământ a ATRU în urma demisiei lui *Bertold Netea*; decizie asupra sarcinilor directorului Școlii generale și Grădiniței de naționalitate din Bihor; anularea unor hotărâri mai vechi. Cu amănunte despre ședință vom reveni în numărul următor.

A.B.

Românii din Seghedin au înființat premiul „Bene Merenti”

Autoguvernarea Românească a Județului Ciongrad și Autoguvernarea Românească din Seghedin, împreună cu Catedra de Română a Universității din Seghedin au înființat premiul „Bene Merenti”, care va fi înmănat anual unor profesori sau învățători de la școlile românești din Ungaria, care au depus o activitate remarcabilă în domeniul răspândirii limbii și culturii românești, sunt buni vorbitori de limbă română și predau de minimum zece ani într-o instituție românească, iar studiile superioare și le-au terminat la Facultatea Pedagogică din Seghedin. Persoana distinsă va fi propusă și aleasă de organizațiile care au fondat premiul. Diploma „Bene Merenti” și premiul în bani vor fi înmânate în cadru festiv, la început de octombrie a fiecărui an, când se sărbătorește Ziua Mondială a Profesorului, stabilită de UNESCO (World Teacher's Day).

E.Ș.

POEZIE

Ana Blandiana

Când voi fi
îmbătrânit
destul

Când voi fi-imbătrânit destul
Să nu îmi mai doresc să mor
O să mă sui într-un pătut
Cu miros bun, adormitor

De grâu încins sub bolți de stuh,
De floarea-soarelui uscată,
De praf bătrân și de văzduh
Pe care-l știu de altădată;

O să mă-ntind printre grămezi
Fără dorințe, fără gând
Și nici măcar n-o să visez
Perechi de vorbe-alunecând;

În dulcele coșciug de boabe
Voi sta zâmbind cu ochii-nchiși,
O să îmi joace pe pleoape
O rază din acoperiș;

Uimită fără de pricină
Din când în când o să adorm,
Mă va trezi câte-o albină
Cu bâzâitul ei enorm,

Curând miresmele vecine
Mă vor topi în sinea lor,
Voi fi bătrână, va fi bine
Și nu-mi voi mai dori să mor.

Acest colț de pagină îl vom dedica, pe parcursul întregului an 2016, poeziei românești. Opreți-vă, săptămână de săptămână, pentru câteva momente și bucurați-vă de frumusețea cuvântului românesc!

Pe copertă: Tristan Tzara, portret de Tihanyi Lajos (1927)

Poza săptămânii

Festivalul Sziget din Budapesta, unul dintre cele mai mari evenimente concertistice din Europa, desfășurat în acest an între 10–16 august, s-a derulat cu gândul la Dan Panaitescu, românul care s-a aflat în staful de organizare a renumitului festival. Dan Panaitescu a murit într-un accident de mașină, la mijlocul lunii iulie. În memoria lui, scena mare a festivalului Sziget a purtat numele „Dan Panaitescu”. Pe această scenă au concertat nume precum Rihana, Skunk Anansie, The Chemical Brothers, Bastille, Manu Chao, Muse, David Guetta, Noel Gallagher, SIA, Parovoz sau Hardwel.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Primul congres național al istoricilor români, la Cluj

Universitatea Babeș-Bolyai – Facultatea de Istorie și Filosofie, Academia Română – Centrul de Studii Transilvane și Comitetul Național al Istoricilor din România organizează, în perioada 25–28 august, la Cluj-Napoca, prima ediție a Congresului Național al Istoricilor Români. La congres participă alături de istorici din țară și istorici români din țările din vecinătatea României.

Din comunitatea românilor din Ungaria participă la congres *dr. Maria Berényi*, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, care a fost solicitată de către organizatori să fie și moderatorul secțiunii „Comunitățile istorice românești din vecinătatea României. Istorie și perspective”. În cadrul acestei secțiuni, care și-a ținut lucrările în ziua de joi, 25 august, s-au înscris următoarele prelegeri: *CS Dr. Eugen Cernenchi* (Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei) – Evoluția relațiilor moldo-tătare în secolul al XVI-lea, în lumina izvoarelor ruse; *Drd. Jasmina Glisic* (Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie), *Drd. Ivica Glisic* (Universitatea din București) – Bisericele și clerul din Serbia de Nord-Est; *Conf. Univ. Dr. Habil. Ion Gumenii* (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău) – De la general la particular. Politica religioasă a Imperiului Rus în Basarabia; *dr. Maria Berényi* (Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, Budapesta) – Rolul unor fondatori ai Academiei Române în viața național-culturală românească din Budapesta; *CS I Dr. Viorel Achim* (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București) – Proiecte românești cu privire la românii din Serbia, 1940–1941; *Asist. Univ. Dr. Lucian Turcu* (Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie) – Între aspirații și realizări. Organizarea ecleziastică a românilor greco-catolici din Ungaria după Primul Război Mondial; *Prof. Univ. Dr. Gabriel Moisa* (Universitatea din Oradea, Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării) – Românii din Ungaria trianonică. Perspectivă istorică și istoriografică; *CS Dr. Carmen Albert* (Muzeul Banatului Montan) – Alterități româno-sârbe la Congresul refugiaților (Timișoara 1930); *Dr. Mircea Măran* (Școala de Studii Înalte pentru Educatori „Mihailo Palov”, Vârșeț, Serbia) – Identitate locală, conștiință istorică și memorie colectivă la românii din Banatul sârbesc.

E.Ș.

**Ioan Nemeș
1947–2016**

În ziua de 11 august 2016 s-a stins din viață *Ioan Nemeș* din Leta Mare, inginer constructor, membru al Adunării generale a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria de aproape două decenii. Ioan Nemeș a fost membru al primului Consiliu Local din Leta Mare, ales la primele alegeri libere din 1990, membru în mai multe organizații de specialitate județene și naționale, membru activ în viața civilă și cea de naționalitate română din localitatea sa natală.

Ioan Nemeș a fost condus pe ultimul drum în ziua de 17 august, la Leta Mare. A trăit 96 de ani.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a DPRRP.

În loc de editorial

Lectură de vară

Prin Biblie și Eminescu, m-am hrănit cu o limbă foarte frumoasă românească...

Istoric, diplomat, filozof, jurnalist și romancier, Neagu Djuvara este astăzi unul dintre cei mai respectați și citați intelectuali români. Deși în certificatul său de naștere scrie 18 august 1916, această dată este pe rit vechi, așa încât istoricul își serbează acum aniversarea pe 31 august. Deci, în această lună, Neagu Djuvara împlinește vârsta de 100 de ani. Fiind unul dintre ultimii boieri ai României, Djuvara a vorbit presei din România despre cum s-au schimbat românii și despre crezurile lui de-o viață. Cu ocazia aniversării centenare, i-a apărut ultima carte cu titlul „444 de fragmente memorabile ale lui Neagu Djuvara”.

Cei 7 ani de acasă: „Deci eu, copil, am fost învățat că am avut un tată care a fost un om extraordinar. Era făcut ca un sfânt tata, știi? Dar un tată care nu este. Deci un copil care crește cu ideea că a avut un tată care a fost un personaj absolut, excepțional și nu știu ce și nu știu cum. Deci mama nu s-a mărit pe ea niciodată. El dacă ar fi trăit, eu aș fi fost un băiat de bani gata. Aș fi fost un nimica toată, pe când faptul că am avut o copilărie și o tinerețe dificilă a făcut să fiu mai altfel, să fiu ce sunt”.

Regula mea de politețe: „Ceea ce mi se pare mie că este cel mai important este cinstea, adică cinstea în sensul foarte larg al cuvântului. Să fii întotdeauna onest, adică să spui adevărul, să nu cauți să iei bunul altuia, să nu... eu cum să-ți spun? Personal nu am avut niciodată poftă de lucrurile altuia. Pe când sunt foarte multe persoane care tânjesc după bunul pe care îl vede la vecina, nu atât de avere, dar orice: situație, reputație, mie nu mi-a fost niciodată poftă de ceea ce are altul”.

Despre România urâtă: „Lipsind din țară 45 de ani, eu dinăștia 45 de ani, mai cu seamă, am petrecut 23 de ani în Africa. Întâmplător, în Africa, am plecat cu poeziile lui Eminescu, le mai văd și aici pe masă, legate în pielea asta neagră, uite o carte de poezii ale lui Eminescu și aveam Biblia în traducere, șlefuită, de Gala Galaction. Cu aceste două cărți românești, pe românește, am stat 23 de ani în Africa, pe urmă și în Europa. M-am hrănit cu o limbă foarte frumoasă românească din veacul al XIX-lea. Și când am sosit în România și am auzit cum se vorbește în Parlament, pe stradă, aoleu, s-a schimbat nația. Și într-adevăr, s-a schimbat nu numai la limbă, s-a schimbat și la comportament. ... Am părăsit un țaran slăbuț, dar îmbrăcat în general încă în straie românești... Mă întorc după 45 de ani și văd pe țaran îmbrăcat a la Mao Zedong, în niște jeansi și fonați, adică cea mai urâtă calitate și cu el un tricou de lână jerpelit cenușiu, care era altă imagine a românului.”

După ce se cunoaște un domn: „Să știți că există o vorbă de origine franceză, că: haina nu face pe călugăr. Dar să știți că îl face puțin. Chiar tu, omul, dacă ești îmbrăcat șleampăt așa, te simți într-un fel. Dacă deodată ți se spune, tre' să te pui în frac și să mergi la operă, ești alt om în haina cea nouă. Îmbrăcămintea te îmbracă, moralmente”.

Am învățat că: „Viața mea este axată pe învățare continuă, adică eu mă gândesc cu groază că mâine poimâine nu aș putea să citesc, fiindcă vreau să învăț în continuu”.

Biserica ortodoxă din Micherechi este o Biserică într-adevăr vie

În ajunul sărbătorii Adormirea Maicii Domnului, în după-masa zilei de duminică, 14 august, a fost săvârșită Taina Sfântului Maslu în biserica ortodoxă din Micherechi, slujbă pentru care biserica s-a umplut de credincioși de toate vârstele.

Prin Taina Maslului se împărtășește bolnavului, în chip nevăzut, harul tămăduirii trupesti, al întăririi sufletești și al iertării de păcate, prin rugăciunea preoților și ungerea cu untdelemn sfințit. Sfântul Apostol Iacov spune despre ungerea cu untdelemn și despre Sfântul Maslu: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui. Mărturișiți-vă deci unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului.” (Iacov, 5, 14-16).

Ca dovadă a importanței și deosebirii acestei rânduieli bisericești a fost și numărul mare de credincioși prezenți la Maslul de obște de la Micherechi. De obicei, asemenea evenimente adună din mai multe parohii credincioșii, care vin pentru iertarea păcatelor și pentru vindecare trupului și sufletului, pentru darul cel mai de preț pe care ni-l dă Sfântul Maslu prin prezența în mijlocul nostru a lui Hristos-Vindecătorul, Mângâietorul, însă la Micherechi biserica a fost arhiplină de obștea din localitate printre care s-au numărat foarte mulți tineri.

părintele Bun, care an de an se străduiește împreună cu enoriașii săi să facă în așa fel ca biserica din Micherechi să rămână o Biserică vie.

La Slujba de Maslu au slujit patru preoți, pr. Visarion Tuderic, pr. protopop Aurel Becan, pr. Ionuț Negrău și pr. paroh Ioan Bun.

În aceeași zi, la orele serii, preoții și o mare parte din credincioși au participat la o oră de rugăciune la Adunarea Oastea Domnului de la Micherechi, unde s-au rugat împreună și au făcut o slujbă de pomenire pentru răposatul Teodor Ardelean.

A.B.

A fost cu adevărat un înălțător moment duhovnicesc să mai vezi aici în Ungaria o biserică atât de plină, care din an în an prin efortul considerabil al slujitorilor săi și al credincioșilor se întărește și stăruie a fi în continuare o Biserică vie, unde părintele nu trebuie să aducă de sărbători credincioși din alte părți pentru a umple scaunele din lăcașul de cult.

Cu această ocazie, părintele Visarion Tuderic, secretar eparhial la Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, le-a rostit creștinilor un cuvânt de învățătură despre Taina Sfântului Maslu, despre credință și rugăciune. La finalul slujbei, părintele paroh Ioan Bun a venit cu un cuvânt de mulțumire: „A fost o zi cu adevărat duhovnicească pentru că am săvârșit împreună, cler și credincioși, Taina Sfântului Maslu în parohia noastră în Postul Sfintei Marii pentru a prelungi binefacerile Postului în viața noastră și a ne întări sufletește și trupest”, a menționat

Cununie ortodoxă la Micherechi

În sâmbăta din 30 iulie, în biserica ortodoxă din Micherechi și-au legat destinele, prin Taina Cununii, doi tineri din familiile Ardelean și Netea. Mirele Tiberiu Netea s-a cununat cu mireasa Timea Ardelean, în fața preoților pr. Ioan Bun, paroh la Micherechi, pr. Teodor Marc, paroh la Jula și pr. Visarion, secretar eparhial la Episcopia din Jula. Nașii tinerilor au fost mai mulți membri din familiile Martin și Cora din Micherechi.

🕒 Oameni și istorii cu care ne mândrim

Emanuil Gojdu, comite suprem în Caraș

Diploma din octombrie 1860 și Patenta din februarie 1861 au consacrat în Imperiul habsburgic un regim liberal, tradus în viața de stat ca un compromis între tendințele federaliste și centriste din imperiu, pe de o parte, și tendințele autoritare și cele neo-liberal-democratice pe de altă parte. În acest climat politic, însușirile sale personale și acomodările lui politico-sociale împăciuitoare i-au deschis lui Emanuil Gojdu calea spre situații și dregătorii înalte. Bucurându-

se de încrederea guvernului maghiar, el a fost numit comite suprem (prefect) al comitatului Caraș, în Lugoj, această însărcinare aducându-i și calitatea de membru al Casei Magnaților, forul legiuitor superior al parlamentului maghiar. După numirea sa în funcția de comite suprem, Emanuil Gojdu a publicat un manifest către populația comitatului, români, maghiari și germani. El i-a asigurat că va reface viața constituțională întreruptă în ultimii 12 ani de regimul numit „absolutist”, că va apăra dreptatea și legalitatea, va asculta și va sprijini pe cei aflați în suferință, că va sprijini orice lucru bun și folositor pentru locuitorii comitatului. Românilor le-a făgăduit că îi va sprijini pe cei capabili să ocupe funcții de stat. Gojdu a fost primit la Lugoj, Caransebeș și Timisoara cu entuziasm de români, maghiari și germani, bucuroși de a fi scăpat de absolutismul habsburgic. Despre această primire în felul următor a scris T.V. Păcățean:

„Pentru comitatul Carașului (astăzi Caraș-Severin), comite-suprem a fost numit Emanuil Gozdsu. Dintre puținii comiți supremi, de naștere română, nici unul n-a fost primit cu atâta simpatii, manifestate din toate părțile, ca acest bărbat luminat al neamului nostru, popular la Români și stimat din partea străinilor.

Tinerimea română din Pesta, care cunoștea mai bine inima bună românească a lui Gozdsu, luând știre despre numirea sa de comite-suprem al celui mai românesc comitat din țeară, s-a prezentat în corpore în 8 Ianuarie n. 1861 la noul comite-suprem pentru a-l felicita și a-i dori spor și izbândă în noul cerc de activitate. Oratorul tinerimei a fost rigorozantul Ioan Nemes.

La vorbirea calduroasă ce i s-a adresat, Emanuil Gozdsu a răspuns următoarele:

Fraților! Îndurarea înălțatului împărat, prin care am fost onorat cu starea înaltă de comite-suprem, nu o pot considera ca remunerare pentru meritele mele, pe cari nu le am, ci meritul e al Românilor. Persoana mea nu e decât mijloc, prin care unul dintre drepturile cele mai sfinte ale Românilor să realizează; și tot meritul meu este, că sunt și am fost totdeauna Român.

Frații mei! Sunt fericit de cumva Românii vor fi mulțumiți cu aceea, că pentru meritele lor sunt eu remunerat, deoarece eu înaintea neamului meu nu pot avea nici un merit, fiindcă mi-a lipsit ocaziunea până acum; prin asta însă mi se deschide calea, de aci înainte voi avea teren pe care voi putea lucra ca Român și ca patriot.

Fiți încredințați fraților, că nu voi lăsa nici o ocaziune nefolosită, și nici un mijloc legal neîntrebuințat, ce ar confera la fericirea națiunii române în genere, și a comitatului meu în special. Mă voi nizu din toate puterile spre ridicarea și înaintarea, atât materială cât și spirituală, a neamului meu, cu un cuvânt, fie denumirea mea oricum primită de ai mei, eu voi lucra ca Român și ca patriot. Iar vouă, fraților mei, vă mulțumesc pentru aducerea aminte, și fiți siguri că voi fi totdeauna recunoscător.”

Maria Berényi (www.facebook.com/maria.berenyi.9)

Jurnal elvețian, cu poze de vacanță (I)

De la Moinești, la Zürich – 100 de ani de DADAISM

În centrul orașului Zürich, pe strada Spiegelgasse, la numărul 1, se află un mic local, denumit Cabaret Voltaire. De curând am avut bucuria să văd acest loc, iar excursia mi-a prilejuit rememorarea unui episod al istoriei literaturii și culturii românești și europene: dadaismul. La Cabaret Voltaire, acum 100 de ani, niște tineri debusolați de război, de agresivitate, distrugere și crimă, au încercat să atragă atenția asupra absurdului conflagrației mondiale, creând un curent artistic care prelucrează însuși absurdul: dadaismul. Fiindcă Elveția rămăsese neutră în Primul Război Mondial, în anul 1916, în cel mai mare oraș al țării își gă-

siseră refugiu mulți scriitori și artiști plastici, intrigați de proporțiile catastrofale ale conflictului mondial.

Când am învățat, ca adolescentă, pe băncile școlii, despre dadaism și alte curente de avangardă, despre întâlnirile de la Cabaret Voltaire și despre poezii care scriau versuri din cuvinte scoase la întâmplare, dintr-o șapcă, încercam să-mi închipui atmosfera năucitoare a unor astfel de ședințe și reacțiile acelor tineri care au inițiat curente de creație greu de înțeles pentru mine, atunci. De fapt, nici azi nu sunt o admiratoare a direcțiilor avangardiste și a încercărilor de materializare și de receptare a nonsensului. Însă acum pot să înțeleg că războiul e un monstru care naște monștri. „Dadaismul e un simptom caracteristic dezordonatei lumi moderne, inspirat de haosul și colapsul european din timpul războiului. Pentru intelectualii exilați în Elveția, umanitatea părea să fi înnebunit: toată ordinea s-a năruit, toate valorile au fost răsturnate. În spiritul mișcării, dadaistii s-au pus pe glume grosolane, au organizat întruniri bolnav de elaborate și au redactat, ca nimeni alții, manifeste brici, ce parodizau, în violența și absurditatea lor, absurditatea și violența lumii în care trăiau.” Această definiție exactă a dadaismului îi aparține chiar celui care a denumit astfel curentul artistic înfiripat în Elveția, apoi diseminat în întreaga Europă: Tristan Tzara. Tristan Tzara este pseudonimul lui Samuel Rosenstock, un evreu născut la Moinești, în județul Bacău, în 1896, și cele două cuvinte ale numelui reprezintă starea de spirit pe care acest tânăr inteligent, cultivat, crescut într-o familie cu situație materială bună, o avea în România: „trist în țară”.

Tristan Tzara ajunge la Zürich în 1915, ca student la facultatea de filozofie și litere, iar prietenul său, Marcel Iancu, studiază arhitectura la Școala Politehnică. Tot în acest oraș elvețian se aflau și frații lui Marcel Iancu, Iuliu și George. Acești patru evrei de limbă și cultură română se întâlnesc în noaptea de 5 februarie 1916, la Cabaret Voltaire, împreună cu alți tineri artiști francezi, germani, elvețieni.

(Continuare în pag. a 12-a)

Diferențe culturale care fac lumea mai interesantă

Lumea în care trăim este mare și frumoasă, iar oamenii diferiți, locurile și lucrurile ce ne înconjoară o fac și mai interesantă. Și chiar dacă trăim într-o lume în care diversitatea ne caracterizează, există și multe lucruri similare cum ar fi faimoasele boluri indiene pe care le regăsim și în Mexic, sau celebrul șnițel nemțesc care este asemănător cu milanesa mexicană.

Iată câteva lucruri interesante care fac din lumea în care trăim un loc minunat.

- Există peste 6.000 de limbi străine care se vorbesc în ziua de astăzi.
- Mexicanii sărbătoresc Anul Nou mâncând 12 boabe de struguri la miezul nopții. Tradiția este urmată și în alte țări din America Latină.
- **Dubai este locul în care se află cea mai înaltă clădire din lume, Burj Khalifa.**
- **Franța are cea mai lungă speranță de viață în rândul femeilor. Tot în Franța se găsește cel mai rapid tren din lume care circulă cu o viteză de 357 de mile/oră.**
- În Spania densitatea populației este cea mai scăzută din Europa.
- Tot în Spania, războiul civil de trei ani a omorât mai mult de 500.000 de persoane.
- Statele Unite cheltuiesc de trei ori mai mult pentru armata lor, decât cheltuiesc împreună următoarele trei țări din clasament.

5 întrebări de logică

Următoarele întrebări îți pun la încercare logica, atenția și nu în ultimul rând simțul umorului. Citește cu atenție întrebările și vei constata, la final, că a fost de-a dreptul amuzant, mai ales dacă găsești răspunsurile corecte.

1. Participi la un maraton și îl depășești pe cel de pe poziția a doua. Pe ce loc ai reușit să treci?
2. Numește trei zile consecutive fără să folosești cuvintele luni, marți, miercuri, joi, vineri, sâmbătă și duminică?
3. Maria s-a născut pe 27 decembrie, dar ziua ei de naștere este în fiecare an, vara. Cum este posibil acest lucru?
4. Tatăl Ioanei are cinci fiice: Alina, Nicoleta, Ileana și Vera. Cum o cheamă pe a cincea?
5. Cum pui o girafă în frigider?

Răspunsuri:

1. Pe locul al doilea.
2. Ieri, azi, mâine.
3. Maria locuiește în emisfera sudică.
4. A cincea fiică este Ioana.
5. Foarte simplu: deschizi ușa de la frigider, pui girafa înăuntru, închizi ușa.

Legenda lui Romulus și Remus

Romanii iubeau miturile și legendele încă din antichitate. Pe măsură ce Roma a crescut și s-a dezvoltat, a început să circule o legendă prin care romanii încercau să explice de ce sunt ei cei care au dreptul să îi conducă pe toți. Așa a luat naștere legenda lui Romulus și Remus.

Rhea Silvia era prințesa căsătorită cu Marte, zeul roman al războiului. Cei doi au avut doi fii gemeni pe care i-au botezat Romulus și Remus. Pentru că ceilalți zei erau geloși pe Rhea și Marte au complotat să îi ucidă pe cei doi fii ai lor.

Rhea a auzit despre planul zeilor și pentru că Marte era departe, ea trebuia să își protejeze copiii. Astfel, ea i-a pus într-un coș și le-a dat drumul pe râu în jos sperând că cineva îi va găsi și va avea grijă de ei. Gemenii au fost găsiți de o lupoaică, care i-a adoptat și i-a crescut ca pe proprii pui.

Când băieții au crescut, lupoaica și-a dat seama că nu îi va putea păstra așa că i-a lăsat într-un loc în care știa că îi va putea găsi un cioban. Ciobanul și soția lui au fost cei care au continuat să îi crească pe Romulus și Remus.

Când băieții s-au transformat în bărbați în toată firea, s-au hotărât să construiască un oraș pe care să îl conducă ei ca regi. Cei doi frați au organizat și o întrecere pentru a vedea care dintre ei este mai potrivit să fie regele orașului.

Atunci când Remus dădea semne că este cel care va câștiga, Romulus și-a ieșit din minți și l-a ucis pe fratele său cu o piatră. Așa a devenit Remus primul rege al Romei. Sau cel puțin așa spune legenda.

Localizat între Circus Maximus și Forumul Roman, Palatinul este colina centrală a Romei și totodată unul dintre cele mai vechi locuri ale orașului. Aici este locul nașterii legendei lui Remus și Romulus, cei doi întemeietori ai Romei, crescuți de lupoaica în peștera Lupercal

„Nu pot să-mi imaginez să fi ales o altă profesie: muzica mă face fericit”

Interviu cu cornistul David Frătean din Chitighaz

Cunoașterea unor tineri pasionați și talentați este întotdeauna o deosebită bucurie, și mai ales dacă acel tânăr își păstrează și sentimentul identitar, legăturile vii cu comunitatea românească din care a plecat și în care, din când în când, se mai întoarce. O astfel de întâlnire plăcută am avut zilele trecute cu David Frătean, un tânăr originar din Chitighaz, care revine în satul natal nu doar

ca să-și viziteze părinții și neamurile, dar și să-i facă fericiți pe frații lui de credință, bapțiștii din Chitighaz, cărora le-a dăruit de Crăciunul trecut, alături de alți opt tineri și mai puțin tineri artiști originari din Chitighaz, un concert de neuitat. Cu David am stat de vorbă despre acest concert-cadou oferit chitighăzenilor, dar și despre viața, studiile, ambițiile și pasiunile lui.

— Te rog, David, să te prezinți cititorilor revistei noastre! Ce trebuie să știm despre tine și pasiunile tale?

— Sunt născut în Chitighaz, în anul 1991, și aici, în satul meu natal, la biserica baptistă unde umblam împreună cu părinții mei, m-am întâlnit prima dată cu muzica religioasă. Prima mea amintire care m-a marcat este un concert de Crăciun al fanfarei baptiste. Cred că atunci aveam doar vreo 4–5 ani, eram încă la grădiniță. Țin minte și azi că au cântat Noapte Sfântă. Mai târziu și eu am cântat asta la fluier. Părinții m-au înscris de mic copil la școala de muzică, la fel ca pe toți frații mei. Deci, muzica era permanent în viața noastră, nu doar noi copiii cântam, dar și părinții și bunicii. Tocmai din acest motiv, ca să pot să fac studii muzicale, părinții m-au înscris la o școală generală din Bichișciaba, ca să fiu mai aproape și de școala de muzică. Studiile medii mi le-am făcut la Școala de muzică „Kodály Zoltán” din Dobrițan.

— În toți acești ani de studii muzicale la ce instrumente ai învățat să cânti?

— Din anul 2000 am început să cânt la corn, acest instrument l-am studiat mai mult, dar uneori am cântat și la trompetă sau la clarinet. La Dobrițan am învățat să cânt și la pian, pentru că era materie obligatorie. Apoi din 2010 mi-am continuat studiile superioare la Academia de Muzică „Liszt Ferenc” din Budapesta, unde anul acesta am terminat.

— Ai început să profesezi deja din anii de studii. Unde ai cântat, cu ce formații ai lucrat?

— Din anul 2012 am început să lucrez permanent cu Filarmonica din Szolnok, dar am mai cântat și cu orchestra Operei de la Budapesta și cu multe alte filarmonici din țară.

— Cum se poate ajunge să fii membru într-o formație? Prin relații sau prin recomandările profesorilor?

— În situațiile mai fericite, profesorii sunt cei care se ocupă de cariera studenților. Pot să spun că am avut parte de profesori foarte buni, atât la Dobrițan cât și la Budapesta, care m-am ajutat foarte mult, dar și prin relațiile cu alți colegi am reușit să aflu formații unde era nevoie de cornist.

— Cred că cel mai important moment din cariera ta profesională a fost acum câteva luni, când ți-ai susținut examenul final de masterat la Academia de Muzică. Cum a fost?

— Așa este. S-a întâmplat pe data de 26 aprilie, când a fost încheierea unei perioade de pregătire foarte intensă, de 4–5 luni. Deoarece eu nu sunt solist ci muzician într-o orchestră, am avut norocul că am primit foarte mult ajutor de la colegii din Orchestra Radio, care mi-au fost alături și la examen. Comisia de examinare a fost alcătuită din șapte profesori, iar concertul-examen mi l-am ținut în sala mare a Academiei de Muzică. Asta a fost o deosebită onoare, deoarece anual doar doi muzicieni suflători pot să-și susțină examenul în acest centru concertistic. Sunt mândru că eu am putut să fiu unul dintre aceștia. Examenul-concert s-a desfășurat cu ușile deschise, cred că au fost

vreo 500 de persoane în public. Deci, emoții mari. Examenul-concert a durat 90 de minute, cu pauză. Am cântat o piesă contemporană, apoi o piesă clasică de Mozart și o piesă romantică de August Kiel.

— Cum a apreciat juriul producția ta?

— Am luat nota maximă, nota cinci. Am primit și câteva critici constructive, dar toți profesorii au fost mulțumiți de prestația mea.

— Ce înseamnă pentru tine să lucrezi, să cânti în Orchestra Radio din Budapesta?

— Avem multe concerte atât în țară cât și în străinătate. În octombrie vom pleca într-un turneu în vestul Europei, în Bruxelles, Zürich, Berlin și Viena. Pe de altă parte, avem foarte multe înregistrări la radio, în primul rând muzică contemporană maghiară sau muzică pentru filme. Uneori avem concerte și la serbări naționale.

— Să revenim un pic la satul tău natal, la Chitighaz, unde te-ai întâlnit prima dată cu muzica religioasă și clasică. De Crăciunul trecut, alături de alți muzicieni originari din această localitate, ați oferit sătenilor o surpriză de neuitat...

— Inițiativa organizării unui concert de Crăciun a venit de la trom-

petistul Petru Tulcan, care lucrează și predă muzică la Budapesta. El a fost cel care și pe mine m-a ajutat mult când am ajuns la Budapesta. Deci, ideea lui a fost că așa mulți membri ai Bisericii Baptiste din Chitighaz au ajuns muzicieni că ar fi frumos să ne unim odată și să oferim un concert-cadou satului nostru natal. Așa am ajuns ca împreună cu domnul Tulcan, Balázs Andre, Balázs György, Balázs Péter, sora mea Nicoleta Frătean, Ștefan Sarca, Attila Stan și Teodor Stan să cântăm pentru Chitighaz. Anul trecut ne-am adunat doar nouă persoane, nu toți muzicienii originari de aici au putut veni, dar ne dorim mult ca această inițiativă să mai aibă continuare. Când și cum încă nu știm.

— Ce înseamnă muzica pentru tine?

— Pot să spun că este o misiune frumoasă. Pentru mine asta nu este o distracție ci o muncă serioasă. Cu cât învăț mai mult simt că mai am și mai mult de învățat, niciodată nu poți zice că ești perfect. Unii cred că e ușor să fii muzician pentru că acesta îți este în același timp și hobby-ul, adică tot timpul faci ce-ți place. Sigur că îmi place foarte mult ceea ce fac, dar în spatele unui concert reușit sunt multe-multe ore de învățare și muncă serioasă. Nu pot să-mi imaginez să fi ales o altă profesie: muzica mă face fericit.

E. Șimon

„Sarea-n bucate” vine la copiii din Micherechi

În ziua de 5 septembrie 2016, Institutul Cultural Român Budapesta va aduce la Micherechi „Sarea-n bucate”, un spectacol al Teatrului Gong din Sibiu, după basmul lui Petre Ispirescu (adaptare: Florin Grigoraș, scenariul și regia artistică: Mihaela Grigoraș).

Spectacolul se adresează elevilor de la Școala generală și grădinița românească din Micherechi și este organizat în colaborare cu primăria din localitate, pentru a aniversa în Ungaria Ziua Limbii Române.

„Sarea-n bucate”, o reprezentație cu păpuși, aduce în prim plan, în ritm de cântec, dans și poveste, valori morale și sentimente veritabile: iubirea, sinceritatea, vrednicia și cinstea.

Premiera acestui spectacol a avut loc în anul 2010, la Sibiu, iar de la debutul său a fost pus în scenă la festivaluri naționale și internaționale, printre care amintim: Festivalul Cultural European (Algeria, 2010), Kids Euro Festival (SUA, 2010), International Puppet Festival Baku (Azerbaidjan, 2011), Festivalul Novembriade Wassertrudingen (Germania, 2011), Festivalul Cultural European New Delhi (India, 2011) sau International Kids' Carnival Veneția (Italia, 2014).

Mihaela Grigoraș este actriță a Teatrului Gong Sibiu din 1976 și a jucat în peste 140 de roluri în spectacole pentru copii, tineret, de animație și de pantomimă. Monica Baldea, actriță a Teatrului Gong din 1981, absolventă a Facultății de Artă Teatrală din Târgu-Mureș, specialitatea animație marionete, a susținut peste 200 de roluri de animație și pantomimă. Florin Grigoraș, compozitor și membru al Asociației pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor din 1975, colaborează cu Teatrul Gong de peste 20 de ani. A scris muzica și textele pentru 25 de spectacole și a realizat coloana sonoră pentru numeroase producții artistice ale Teatrului Gong.

Expoziție Doina Mihăilescu la ICR Budapesta

În 8 septembrie 2016, ora 19.00, Institutul Cultural Român Budapesta organizează vernisajul expoziției personale de pictură și grafică „Vis”, semnată Doina Mihăilescu, în prezența artistei și a criticului de artă Oliv Mircea, în saloanele din str. Izsó nr. 5.

Expoziția va fi deschisă publicului în perioada

8 septembrie – 1 noiembrie 2016.

„[...] abordarea pictorului Doina Mihăilescu este una mult deasupra discursului cotidian, [...] dintr-o perspectivă a esteticii frumuseții încearcă să înglobeze valori teologice, valori umane, valori suprafirești într-un discurs care, deocamdată în cultura noastră, este unic.” (Oliv Mircea – zi-de-zi.ro)

Doina Mihăilescu este pictor și restaurator, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România, profesor la Facultatea de Arte și Design, Catedra de Pictură-Restaurare din Timișoara. S-a remarcat printr-o activitate pedagogică și artistică impresionantă, materializată în numeroase expoziții personale în țară și peste granițe, precum și prin participarea la prestigioase expoziții de grup. În acest an a avut două expoziții personale, la Bistrița și la Mogoșoaia.

România va alimenta cu apă potabilă 60 de localități din Ungaria

România va exporta Ungariei, printr-o conductă de 33 de kilometri, apă potabilă din rezervele județului Arad, pentru că în județul Bichiș din Ungaria este foarte mare nevoie de apă potabilă. Conducă este în curs de construire și va deveni operațională la începutul anului viitor, scrie ziarul „Adevărul”.

Primele discuții între autoritățile celor două județe au fost purtate în 2004, la solicitarea părții ungare, care căuta surse de apă pentru o populație de aproximativ 350.000 de oameni, care se alimentează în prezent din surse de calitate inferioară, astfel că apa trebuie tratată intens pentru a deveni potabilă. Recent, președintele Consiliului Județean Arad, Iustin Cionca, a avut o întrevedere, la Arad, cu viceprimarul orașului Bichișciaba, Hanó Miklós, cu reprezentanții Companiei de Apă din Bichișciaba, ai Companiei de Apă Arad și cei ai SC Aqua Trans Mureș, în care s-a convenit să se facă demersuri pe lângă Guvernul României pentru semnarea unui acord inter-guvernamental în vederea transferului de apă peste graniță.

Termenul inițial pentru finalizarea lucrărilor era 30 iunie 2016, însă acesta a fost decalat cu șase luni, pentru că și deschiderea șantierului a avut loc cu întârziere, în decembrie 2015.

Conform parteneriatului semnat între cele două județe, se vor livra, în medie, 22.000 de metri cubi de apă pe zi, dar nu mai mult de 30.000 de metri cubi pe zi. Prețul de livrare nu a fost stabilit până în acest moment. Investiția de zece milioane de euro este suportată de partea ungară.

Cărți și poezii românești și ungurești la Festivalul Pogăcițelor din Chitighaz

A treia zi a Festivalului Pogăcițelor din Chitighaz a început în orele dimineții cu o lansare de carte și cinaclu de poezii, la biblioteca satului. Doamna profesoară în pensie *Maria Sarca Zombai* și-a lansat cea mai nouă carte, care de această dată a fost scrisă numai în limba maghiară și îl are co-autor pe fiul acesteia, profesor și el, *Attila Zombai*, care au întocmit un volum despre istoria Chitighazului în imagini. Cartea cuprinde informații atât despre trecutul, cultura, viața publică, învățământul satului, cât și despre toate naționalitățile conlocuitoare, despre români, maghiari, nemți, evrei, țigani. Așa cum ne-am putut obișnui cu cărțile doamnei Zombai, și acest volum, editat cu sprijinul Primăriei locale și a primăriei *Maria Gyuricska Kalcsó* și tehnoredactat la Editura NOI din Jula, cuprinde sute de fotografii vechi și noi, adevărate documente despre comuna Chitighaz.

În continuarea cinaclului, publicul a putut cunoaște doi poeți maghiari care au legătură cu Chitighazul: unul este din Chișineu-Criș, localitate înfrățită, iar celălalt este din localitate dar acum a ieșit pentru prima dată în fața publicului din Chitighaz cu creațiile proprii.

Multicoloritatea și multiculturalitatea evenimentului a fost oferită prin prezența unor oaspeți din România, de la Bistrița și de la Peștișani, care nu au venit doar cu dansatori și artiști populari, dar și cu o expoziție de carte românească, care a fost donată pentru biblioteca din Chitighaz. În încheierea cinaclului, am putut-o cunoaște pe doamna *Emilia Bubulac*, interpretă de folclor din zona Gorjului, care a venit și ea cu o donație de carte, volumul său propriu cu titlul „De prin lume adunate”, care cuprinde versuri și proză, dar și un CD cu cele mai frumoase cântări ale doamnei Bubulac.

„Așa cum spune indianul: »vulturul zboară departe, departe și spre finalul existenței se întoarce de unde a plecat«, așa și eu m-am întors ca să-mi împlinesc un vis de demult – să am un ansamblu folcloric în comuna mea, Peștișani de Gorj, comuna care l-a dat și pe marele Brâncuși. În toamna anului 2014, cu sprijinul unui prieten din copilărie, economistul Ion Poenaru, care este și președintele Obștei Peștișani, a luat ființă ansamblul folcloric Cânt și joc la Peștișani. Ideea a prins așa de repede încât, acum avem peste 80 de copii și tineri care se pregătesc pentru confruntările artistice de pe scenele naționale și internaționale. Este ultima mea realizare... Nu știu ce o să mai fac până la sfârșitul vieții... Am planuri mari pe termen lung”, scrie Emilia Bubulac în cartea sa. Și într-adevăr, în persoana ei am cunoscut o ființă foarte activă, cu planuri mari, care vrea să ducă frumusețea dansului și cântecului românesc peste mări și țări. Publicul din Chitighaz cred că l-au convins... E.S.

Isus te iubește, te primește și te cheamă!

Dumnezeu ți-a dat totul pentru ce ai avea nevoie cândva, și nu numai atât, ți-a promis mai mult de atât. De ce te mulțumești cu mai puțin? Isus te iubește, te primește și te cheamă!

Vino, cunoaște-L și răspunde-I!

Biserica Baptistă din Micherechi vă invită vineri, 26 august, începând cu ora 18.00, la o întâlnire specială de tineret la Casa de cultură „Gheorghe Dulău” din Micherechi. Partea de laudă și închinare va fi condusă de Biserica Baptistă „Speranța” din Oradea, iar Cuvântul Domnului va fi propovăduit de pastorul *Cristian Sonea*.

Intrarea este liberă.

Organizatorii, Biserica Baptistă din Micherechi, așteaptă cu drag toți cei interesați.

DUMNEZEU ȚI-A DAT TOTUL,
**PENTRU CE AI AVEA
NEVOIE CÂNDVA,**
ȘI NU NUMAI ATÂT, ȚI-A PROMIS MAI MULT DE ATÂT.

DE CE TE MULȚUMEȘTI CU MAI PUȚIN?

I S U S TE IUBEȘTE, TE PRIMEȘTE ȘI TE CHEAMĂ!
VINO, CUNOAȘTE-L ȘI RĂSPUNDE-I

ÎN DATA DE 26 AUGUST 2016
VINERI, DE LA ORA 18:00
LA CASA DE CULTURĂ GHEORGHE DULĂU DIN MICHERECHI.

SEARA DE TINERET A PREGĂTIT-O: BISERICA BAPTISTĂ DIN MICHERECHI
PARTEA DE LAUDĂ ȘI ÎNCHINARE: BISERICA BAPTISTĂ SPERANȚA DIN ORADEA.
VESTITORUL CUVÂNTULUI: CRISTIAN SONEA

CUVÂNTUL DOMNULUI VA FI PROPOVĂDUIT
ATĂT ÎN LIMBA ROMÂNĂ CÂT ȘI ÎN LIMBA MAGHIARĂ.
INTRAREA ESTE LIBERĂ.

BBSO
BISERICA BAPTISTĂ SPERANȚA ORADEA

La Oradea s-a deschis primul „Muzeu de Fotografie” din România

A fost inaugurat primul muzeu de fotografie din țară. Acesta se află în Cetatea din Oradea, inițiatorul proiectului fiind Ștefan Toth, unul dintre cei mai cunoscuți fotografi orădeni, care și-a donat colecția strânsă în ultimii 40 de ani, scrie ziarul „Adevărul”.

Muzeul Cetății este gazda primului Muzeu al Fotografiei din România. Ideea înființării la Oradea a unui „Muzeu de Fotografie”, a unui spațiu expozițional dedicat acestei arte, a fost un vis mai vechi al cunoscutului artist fotograf Ștefan Tóth. Visul i s-a împlinit în momentul în care pe aceeași lungime de undă, fără a se cunoaște acest lucru, a fost invitat de către personalul Muzeului Cetății și Orașului Oradea la colaborare spre beneficiul comunității orădene și nu numai. În sălile dedicate Istoriei Fotografiei orădene/Colecției de Tehnică și Artă fotografică „Ștefan Tóth István” din cadrul secției de Istorie a Muzeului Cetății și orașului Oradea sunt prezentate publicului vizitator peste 500 de exponate originale. Majoritatea obiectelor expuse au făcut parte din colecția personală a cunoscutului artist fotograf orădean, care de peste patru decenii a adunat diferite obiecte fotografice, care între timp, grație evoluției tehnice, dar și nepăsării umane au dispărut cu desăvârșire.

Este de apreciat faptul că a adunat și a păstrat atâta timp aceste obiecte muzeale de valoare, dar și mai lăudabil este faptul că aceste exponate de o valoare spirituală inestimabilă pentru istoria fotografiei orădene, a căror valoare fizică este apreciată la câteva zeci de mii de euro, au fost donate în totalitate Muzeului Cetății și orașului Oradea. Acestei donații i se adaugă și cele peste 2.000 de cărți de specialitate, albume foto din 5 continente ale lumii, cataloage și caiete program din cadrul bibliotecii personale, estimate la alte mii de euro care, la rândul lor, au fost donate Bibliotecii Muzeului Cetății și orașului Oradea, fiind constituită astfel poate cea mai complexă și completă colecție de carte de fotografie din țară.

Publicul vizitator este primit în sala care poartă numele primului fotograf orădean, Mezey Lajos, într-un decor de epocă. În această sală sunt expuse peste 40 de fotografii originale realizate în urmă cu peste 150 de ani, care au fost puse la dispoziția Muzeului de nepotul acestuia, av. Mezey András din Budapesta, respectiv documente personale ale reputatului artist fotograf aflate în proprietatea doamnei Kiss Anna din Debrecen. Tot în această sală sunt expuse documente personale ale doamnei Gyenge Rozália, primul artist fotograf femeie din Oradea, puse la dispoziția Muzeului de către băiatul acesteia, Adalbert Arany. În continuare sunt prezentate în ordine cronologică aparatele de fotografiat și anexe ale acestora, cărți, reviste de specialitate, unele din ele având o vechime de peste 100 de ani. În acest context este de apreciat faptul că, în biblioteca Muzeului Cetății orașului Oradea, cei interesați pot consulta cel mai valoros fond de carte de specialitate în domeniul fotografiei din România.

Glume

O tipă se duce la medic cu nasul umflat. Medicul o întreabă:

- Albină?
- Da.
- S-a pus pe nasul dv.?
- Da.
- V-a înțepat?
- N-a avut timp, pentru că soțul meu a și lovit-o cu lopata.

Un rătăcit prin deșert, obosit și abia mai târându-se, dă de lampa cu duh. Apare duhul lămpii:

- Acum, că m-ai eliberat, spune o dorință.
- Vreau acasă!
- Perfect. Mergem acasă.
- Și duhul o ia înainte.
- Băă... eu vreau acasă repede!
- Ok, atunci hai să fugim!

– Iubi, ce să fac să par mai slăbuț?

– Întuneric, draga mea.

– Câți copii aveți doamnă?

- 15.
- Și cum se numesc?
- Ion.
- Toți se numesc Ion?
- Da.
- Și cum îi identificați?
- După numele de familie.

– Tăticule, este adevărat că în unele părți ale Africii bărbatul nu își cunoaște soția decât după căsătorie?

– La fel se întâmplă în toate țările, dragul meu.

Soția:

– Bărbatul trebuie să fie un pic mai frumos decât maimuța!

Soțul:

– Bărbatul trebuie să fie un pic mai frumos decât maimuța cu care trăiește!

Secretara către șef:

– Sunt concediată?

– Nu. De ce întrebi?

– Păi ați scos canapeaua din birou!!

Un client, într-un taxi, îl bate ușor pe umăr pe șofer. Imediat, taximetristul începe să urle, pierzând controlul asupra mașinii, aproape să lovească un autobuz.

– Uite, amice, să nu mai faci așa ceva vreodată! M-ai speriat îngrozitor!

Clientul:

– Nu mi-am putut imagina că o bătaie ușoară pe umăr te-ar putea speria.

Șoferul răspunde:

– Scuze, de fapt nu e vina ta. Azi e prima mea zi ca șofer pe taxi, 25 de ani am fost șofer pe un dric (mașină care duce mortul).

O ardeleancă îi spune prietenei sale:

– De când m-a părăsit Ionel, toată ziua bea și stă prin baruri. Uite ce s-a ales de viața lui!

– Da. Și mie mi se pare că se bucură cam mult!

ZILELE ARADULUI

18 - 28 august

SPECTACOLE ÎN CARTIERE	SPECTACOLE ÎN CARTIERE	PARCUL EMINESCU	STRANDUL NEPTUN	PIAȚA AVRAM IANCU
19 August - ora 17.00 • ALFA Parc Alfa • BUJAC Teren Fotbal • GRADIȘTE Parc str. Petru Rareș	20 August - ora 17.00 • MICĂLACA Parc Orizont • VLAICU Parcare Kaufland • ARADUL NOU Gara CFR	19 - 20 august ora 21.00 • CARAVANA FILMELOR NEXT	27 august ora 19.00 • ReChords • Guess Who • Robin and the Backstabbers • Feli	TÂRG ESTIVAL 18-28 august orele 10-23:00
Activități pentru copil • Spectacol folcloric Tinu Vereșezan Liliana Laihici Alexandru Reolciuc Florentina și Petre Giurgi	Activități pentru copil • Spectacol folcloric Daniela Dudaș Benone Sinulescu Margareta Mihocăș Corina Sztamari și Zbiciu	21 august ora 19.00 • Simphonica Nicu Alifantis și Filarmonica Arad	28 august ora 10.00 FESTIVALUL CĂȚLANELOR • Ștefan Muntenaș și invitații • Orchestra Rapsozilor Zărandului condusă de Petrică Pașca • Nineta Popa • Cornelia și Lupu Rednic	• Muzică • Teatru • Parada Costumelor de Poveste • Stand up comedy • Muzică Medievală • Teatru de marionete

TV

– emisiuni care
merită văzute**Mic dejun cu un campion:
Ana Blandiana**

Sâmbătă, 27 august, ora 9.30, TVR2

De câte ori mă întâlnesc cu Ana Blandiana îmi răsună în urechi glasul ei tânguitor în felul în care-și recită propriile poezii dar și vocea impresionantă cu care vorbea de la balconul Pieții Universității. A scris, a vorbit răspicat, a revendicat, s-a retras. A înființat în schimb o fundație exemplară și Memorialul de la Sighet într-o neuitare timpurilor sinistre ale comunismului românesc. Autoare a peste 32 de cărți de poezie, proză și memorialistică traduse în 24 de limbi ale lumii, dar și a numeroase articole de presă, Ana Blandiana este deținătoarea, printre multe alte distincții, a Premiului Herder, a Premiului Acerbi pentru poezie, a Premiului Academiei Române dar și a Legiunii de Onoare acordată de Statul Francez pentru meritele sale scriitoricești și civice deosebite.

**Dreptul la memorie
Argumente pentru Muzeul Comunistului la București la 25 de ani de la căderea comunismului**

Sâmbătă, 27 august, ora 19.00, TVR2

Bucureștiul este una dintre puținele capitale ale fostelor țări comuniste care nu are un Muzeu dedicat perioadei comuniste. IICMER, partener al TVR, are ca obiectiv înființarea unui asemenea muzeu. "De la Stettin, la Marea Baltică, până la Trieste, la Marea Adriatică, o cortină de fier a coborât de-a curmezișul continentului". – Winston Churchill 5 martie 1946

Hotel de lux

Duminică, 28 august, ora 22.10, TVR
Alex, un tânăr șef de sală ambițios, încearcă să înnoiască ambianța dintr-un restaurant aflat în incinta unui hotel de lux, în saloanele cărora mișună, resemnate, personalități cândva notabile. Însă inițiativele lui trezesc împotrivirea personalului și a superiorilor. Trimis la muncă de jos, Alex află de la mama sa că este fiul din flori al patronului tiran și descoperă perfida țesătură de minciuni care domină viața din hotel.

*Orele emisiunilor indică ora României

O VOCE ROMÂNEASCĂ– viața și tradițiile românilor
din Ungaria**29 AUGUST (Iulia Kaupert)**

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

30 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10 EU aleg România – 100 de personalități 16.20: Storymania – Radio România Cultural 17.55: Încheiere

31 AUGUST (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

1 SEPTEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: O istorie scurtă a românilor povestită celor tineri de către istoricul Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

2 SEPTEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: EU aleg România – 100 de destinații 16.40: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.20 Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

3 SEPTEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.30: Coloana infinitului – emisiune de muzică populară realizată de Gheorghe Verman/Radio București 17.55: Încheiere

4 SEPTEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: File de calendar 17.15: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

**ÎNCHIRIERE
MICROBUZ**

Asociația de Sport din
Micherechi închiriază
microbuz Ford
(de 16 + 1 locuri)

Preț închiriere: 200 Ft/km

Contact: Ioan Boca

(06-70/3393-948)

UMOR

Tu alegi încotro privești!

Ecranul Nostru

miercuri, 31 august, Duna TV, 07.55
miercuri, 31 august, Duna World, 15.50

În emisiunea românească televizată, după câteva știri și informații din viața comunității românești din Ungaria, vă vom invita într-o călătorie la Moneasa, în România, unde în perioada 1–6 august s-a desfășurat Școala de vară „Alexandru Mocioni” dedicată tinerilor români din comunitățile istorice din Ungaria și Serbia. Echipa noastră de filmare a stat două zile alături de acești copii, care au învățat despre istoria, cultura și limba românească, am făcut drumeții în Munții Codru-Moma, au cântat mult împreună și au legat prietenii pe viață. Realizator: **Tiberiu Boca**

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE**Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)**

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

**Autogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)**

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Tiberiu Iuhas
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE**Ambasada României**

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă
Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980

Consul general: Ioan Fodoreanu
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181

Consul general: Florin Trandafir
Vasiloni
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE**Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria**

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

**Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU**

5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: dokkozpont@gmail.com

**Institutul Cultural al României
la Budapesta**

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Gabriela Matei
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

**Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin**

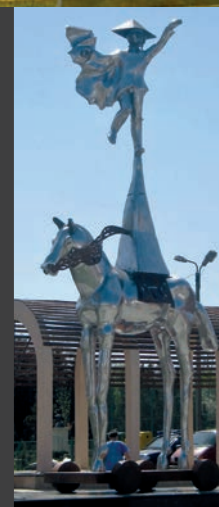
6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

De la Moinești, la Zürich – 100 de ani de DADAISM

DUCHAMP | BRÂNCUȘI | TZARA

Exasperarea pricinuită de starea de război a Europei le pune în mișcare creativitatea și astfel ei fondează un curent oarecum anarhic și socialist – după cum e catalogat de autorități – și, în orice caz, rebel. Numele Dada este invenția lui Tristan Tzara, dar ce înseamnă de fapt, rămâne un mister. Unii susțin că provine din afirmația „da-da”, folosită foarte des în discuțiile purtate în română, de inițiatorii mișcării. Alții susțin că dadaismul a ales acest nume prin înțeparea cu un cuțit de desfăcut scrisori a unui dicționar francez-german, deschizându-l acolo unde indicau loviturile. Alții zic că „dada” este numele pe care copiii francezi îl dau căluțului de jucărie. În orice caz, „dada” ca denumire a unui curent artistic a fost un nonsens, dar dadismul a devenit pentru un timp, un sens-cheie în istoria culturii europene.

Și fiindcă principalul ideolog al mișcării dadaiste, scriitorul Tristan Tzara, s-a născut, a copilărit și a învățat să scrie și să citească în Moldova, în 1992, la Moinești, s-a constituit Societatea „Tristan Tzara”, care editează volume dedicate lui Tzara și dadaismului. Această societate a ridicat și un monument pe locul casei natale a lui Tzara. Parcul din centrul orașului, original prin concepția sa dadaistă, este de asemenea un omagiu inițiatorului mișcării culturale, decedat în Franța, în 1963. Tot în Moinești, oraș pe care l-am vizitat în luna mai, se află și monumentul „DADA”, înregistrat în patrimoniul UNESCO și realizat cu ocazia centenarului nașterii lui Tristan Tzara, de sculptorul Ingo Glass, șvab născut la Timișoara. Monumentul aflat pe șoseaua Moinești-Bacău a fost realizat cu sprijinul financiar al unei fundații elvețiene și imaginea lui m-a motivat să ajung și la celebrul Cabaret Voltaire. Care și azi este un club destinat artiștilor extrem de moderniști, un loc deosebit de plăcut, plin de vizitatori, un fel de librărie și cafenea... cu prețuri elvețiene. La 50 de metri, pe aceeași stradă, Spiegelgasse, am făcut un popas gânditor la numărul 14, în fața casei în care a stat o perioadă Vladimir Ilici Lenin. Acesta sosește la Zürich din Rusia în 1916, la câteva zile după ce se deschide Cabaret Voltaire și tinerii artiști încep să-și țină aici întrunirile dadaiste. Am încercat să-mi închipui (au făcut-o și alții) care ar fi fost soarta Europei, dar mai ales a țării mele, dacă Lenin, la un moment dat, ar fi intrat din plictiseală în clubul de la capătul străzii pe care locuia, și l-ar fi prins atmosfera suprarrealistă a artiștilor care încercau să exprime nonsensul unei lumi care-și pierduse calea... Am renunțat însă la aceste gânduri inutile, dar e sigur că, de la toamnă, le voi vorbi studenților cu mai mult discernământ despre dadaism, acest curent cultural cu (re)nume straniu.

Mihaela Bucin

TRISTAN TZARA

Ca să faceți un poem DADAIST

Pentru a face o poezie dadaistă

Luați un ziar.

Luați o pereche de foarfeci.

Alegeți din ziar un articol care să aibă lungimea pe care vreți să o dați poeziei voastre.

Decupați articolul.

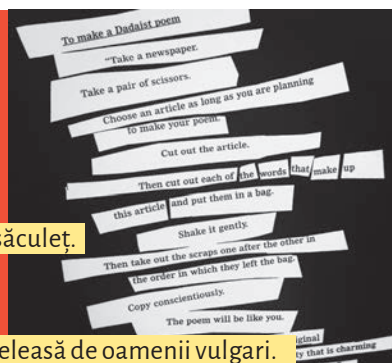
Taiati cu grijă toate cuvintele care formează respectivul articol și puneți toate aceste articole într-un săculeț.

Agitați-l încetător.

Scoateți cuvintele unul după altul, dispunându-le în ordinea în care le veți extrage.

Copiați-le cuviincios. Poezia vă va semăna.

Și iată-vă un scriitor infinit de original și înzestrat, cu o sensibilitate încântătoare, deși, se înțelege, neînțeleasă de oamenii vulgari.

**FOAIA
românească**

26 AUGUST
2016

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Butar. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2016: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE-DPRRP (București, România).